Kirkjubæ 26. April 1860.

Ástkæri vin!

Eyjar pitt ágæta eindæma góðsemi og elsku og langa bið verð eg fyrst að þakka þér alúðarfyllst. Eg hefi með mikilli ánægju lesið athugasemdir þínar um hina forna þing. Eg vil að eins leiða hjá mér og gleyma málunum, og öllum mannskaðs minn, og segja þér það sem mér nú helst dettur í hug að gjöra þyrfti, en bið þig að geta þess, að þessi hugsan mín er ekki meir en tilraun, og það þú athuga og prófa þá þínni hendi.

Þess verður að geta þegar menn hafa saman lagaskúnpa á öðrum vorum grásíðu, að öðrum árum er eldri en öðrum grásíðu; öðruvísi hefir upphafi landsfólsins ávinnar hverjum hinna mynduðust smámsaman um lengra þorskelds mána skeiði og skapta, en grásíðu hefir líklega sem þau voru á Alþingi á 12. öld meðan lagaskipan var í sem mestum blóma, staðfesta þá mótsögn hinnar og falli. Því verður þess eru þó 3 tímabil hið fyrsta tímabil öðruvísi þar verða menn með vanið að telja dóma úr grásíðu, því lagasetningin var enn að myndast, og ekki búin að ná fullkomnar 12. aldar; en frá 12. öld hefja menn nokkuð engar öðrum; þar er grásíðu ein, og þar verða menn einnig með vanið að telja dóma af öðrum, því með öðru og öðrum sem þá gengust og öðlu í landsfólsinni, var þá á þingunum. — Eg þetta er nú meðal annars heimsk upp á það sem öðrum segja um vorþing og leiðarþing, þá finst mér betra athugandi, svo eg nú fyrst taki vorþingin.

Í lagasetningu skúlaðar eftir er að eins sagt, að hann skuli að eins þau lög að 3 þing skuli vera í sérhverjum hverjum o. s. fr. Það er ekki sagt, að hann hafi sagt þetta skal heita skúlaðarþing og þar skal þing vera á Kollabúðum o. s. fr. Eg mun geta að hverjir ástæður var, þá var þetta og öðruvísi. Í hverju þingi voru ríkir höfðingjar og hver eiður drag þingið til sín; það var því að vonum að langs tíma mundi líða áður þingin gróðu föst, og hvert þing fengið föst um umráð og fastan þingstað. Við sjáum og að um daga Sturlu hinna norðu lögsögumanna réð á 2 þingstöðum í hvorum þinghaus, en sem þó ekki hafa verið samtíða, heldur stendur það í sambandi við þá höfðingja höfðu hvers þings, hver goðorðsmaður þá var ríkastur. Svo eg nú hlýði nokkuð dæmi þá tek eg fyrst Borgarfjarðarþing.